

Λουίζ Ελίζαμπεθ Γκλίκ (1943-) -Νομπέλ Λογοτεχνίας 2020

Δημήτρης
Συμεωνίδης JP

Αφιέρωμα στην Λουίζ Γκλίκ και μετάφραση στα Ελληνικά για πρώτη φορά των δύο Ποιημάτων της από την συλλογή *AVERNO* «Περιπλανώμενη Περσεφόνη» και ανάλυση αυτών.

Μέρος Δ'

Αρχαία Ελληνική Μυθολογία Ο μύθος της αρπαγής της Περσεφόνης

Ένας από τους βασικότερους μύθους της αρχαιοελληνικής μυθολογίας, αλλά και ένας από τους πλέον αρχέγονους μύθους της ανθρωπότητας αναφέρεται στην αρπαγή της Περσεφόνης από τον Πλούτωνα, το θεό του Κάτω Κόσμου. Ο μύθος της αρπαγής πρωτοεμφανίζεται στη Θεογονία του Ησιόδου, ενώ το θέμα πραγματεύεται και ο Ομηρικός Ύμνος στη Δήμητρα. Η Περσεφόνη ήταν κόρη της θεάς Δήμητρας. Πατέρας της ήταν ο Δίας [Ζεις] και σύζυγός της ο Άδης, ο οποίος την πήρε στον κάτω κόσμο για την ομορφιά της μια μέρα που η ίδια μάζευε άνθη στην περιοχή της Νύσας συντροφιά με τις Ωκεανίδες νύμφες. Ο πατέρας της, ο Δίας, αντιμετώπισε την αρπαγή της κόρης του με χαρακτηριστική απάθεια, ενώ η μητέρα της, η Δήμητρα, την αναζήτησε απεγνωσμένα και τη ζήτησε πίσω. Η δυσφορία της Δήμητρας, στο διάστημα που αναζητούσε και δεν εύρισκε την κόρη της, έφερε στον πληθυσμό γεωργικό μαρασμό με αποτέλεσμα να κινητοποιηθεί ο Δίας, που έστειλε τον Ερμή και κατέληξε σε τελική συμφωνία με τον Πλούτωνα η Περσεφόνη να παραμένει έξι μήνες στη γη/μητέρα της και έξι μήνες στον κάτω κόσμο/Άδη.

Τι συμβολίζει η αρπαγή της Περσεφόνης

Οι ερμηνείες του μύθου είναι πολλές. Σύμφωνα με τους Στωικούς πρόκειται για την εναλλαγή των εποχών ανάμεσα στην ξηρασία και την καρποφορία. Έκδηλος παραμένει ο συμβολισμός της αναγέννησης των γενεών και η αιωνιότητα της ζωής με την εναλλαγή του παλαιού και του καινούργιου, όπως τουλάχιστον εμφανιζόταν στα Ελευσίνια μυστήρια. Για την εξέλιξη των πολιτισμών η Περσεφόνη με τα γονικά της πρότυπα χρωματίζει κοινωνιολογικά την αντιπαλότητα Μητριαρχίας και Πατριαρχίας, ενώ σε ένα περισσότερο λαϊκό πλαίσιο, ο μύθος συμβολίζει τον αποχωρισμό της νεαρής κόρης από τη μητέρα της μετά το γάμο.

Υπάρχει όμως και η ανθρωπολογική διάσταση. Ο αποχωρισμός της θυγατέρας από τη μητέρα της κατά το γάμο. Ο γάμος και ο θάνατος είναι κυρίαρχοι μέσα στο μύθο. Ο τραυματικός χωρισμός της μητέρας από τη νεαρή κόρη είναι επώδυνος, φέρνει θλίψη, λύπη και θυμό, αλλά τελικά οδηγεί στη συμφιλίωση. Ο γάμος και ο χωρισμός από τη μητέρα προκαλεί θυμό για τον άνδρα, που

κλέβει την κόρη και τη στερεί από τη μητέρα της. Στο τέλος όμως η συμφιλίωση έρχεται ανάμεσα στη μάνα, την κόρη και τον άντρα της, η ζωή συνεχίζεται και με αυτό τον τρόπο διαιωνίζεται το γένος των ανθρώπων από τους απογόνους κάθε γάμου. Η ένωση της Κόρης με τη μάνα της αποτελεί και σύμβολο της αιωνιότητας της ανθρώπινης ζωής, που πηγάζει από τις γενεές που ξεπηδούν η μία από την άλλη. Ο γάμος και ο τραυματικός χωρισμός της μητέρας από τη νεαρή κόρη της είναι ο θάνατος, που προκαλεί μεγάλη θλίψη στους ανθρώπους. Δεν οδηγεί όμως στον αφανισμό του ανθρώπινου γένους. Όπως η κόρη ξαναγυρίζει στη μητέρα της, έτσι και η ζωή επανέρχεται, όταν η μια γενιά διαδέχεται την άλλη

Ο μύθος της αρπαγής της «Κόρης» της Δήμητρας είναι και αλληγορικός – όπως και οι περισσότεροι μύθοι – και προέρχεται από την ιδέα ότι ο Άδης αρπάζει τις ψυχές των νεκρών σαν τη λεία του

και τις μεταφέρει στο βασίλειο του Κάτω Κόσμου. Η βιαιότητα της αρπαγής μας σοκάρει. Μοιάζει αφύσικο μια τέτοια κόρη να δίνεται ως γυναίκα στο θεό του Άδη και, κυρίως, μοιάζει απάνθρωπη η αρπαγή της. Η άγρια και αφύσικη αρπαγή είναι το κυριότερο στοιχείο αυτής της πλούσιας σε νοήματα και στοχασμούς σύνθεσης, που στριφογυρίζει στον καμβά μιας γεωργικής, αγροτικής σκέψης, του πρώτου κόσμου δηλαδή, και παραπέμπει στην αναγκαιότητα και την αποκρουστική εικόνα του

θανάτου. Ναι, ο θάνατος είναι η βίαιη αρπαγή της ζωής. Η ιδέα αυτή εμφανίζεται έντονη και στις Ελληνικές λαϊκές παραδόσεις. Ο Χάροντας εμφανίζεται με το άλογό του και μεταφέρει το νεκρό στον κάτω κόσμο. Και η τέχνη με τη μυθολογία συνθέτουν και αναλαμβάνουν να αντιμετωπίσουν το παράλογο του οριστικού τέλους της ζωής ή να παρηγορήσουν με την ελπίδα της αναγέννησης.

ΠΗΓΕΣ

1. *Averno: Poems By Louise Glück*: Macmillan Publishers, 2014 ISBN: 9781466875593
2. Swedish Academy: Biographical notes- <https://www.svenskaakademien.se/en>
3. Louise Glück- Biography : <https://poets.org/poet/louise-gluck>
4. "If to speak meant to repeat myself": Repetition in the Later Poetry of Louise Glück Amy E. Schroeder, M.A. Mentor: Emily E. Setina, Ph.D. Louise.
5. Louise Glück -Sriviedo -Biography
6. Ελληνική Μυθολογία. Εκδοτική Αθηνών. 5 τόμοι .

